

N:o 97.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 april 1909.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner angående ändringar i gällande brännvinsförsäljningsförförordning.

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 10.)

Till Konungen.

Vid innevarande års Riksdag har enskild motionär föreslagit ett tillägg till 3 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 af innehåll, att vid partiförsäljning till annan än den, som innehar rättighet till detaljhandel med brännvin, egentligt brännvin ej må utlämnas på kärl, innehållande mindre än 250 liter. 1907 års Riksdag, som till behandling förehade en motion i samma syfte som nu ifrågavarande, fann sig föranlåten att afslå då föreliggande framställning. Sedan dess har det emellertid visat sig, att hithörande bestämmelser kräfvat ett fullständigande i angifven riktning för att ytterligare försvåra kringgåendet af det i förordningens 5 § gifna stadgandet, att ingen må tillhandaga allmänheten med anskaffande af brännvin i mindre belopp, än han själf äger försälja. Riksdagen har sålunda ansett ett dylikt tillägg till 3 § i förevarande förordning vara af behovet påkalladt.

Samme motionär har vidare yrkat, att i 15 § i gällande brännvinsförsäljningsförordning måtte inryckas en bestämmelse om, att bolag vid utminuterung skall, oafsedt huruvida större eller mindre myckenhet försäljes, tillämpa endast ett försäljningspris. En sådan bestämmelse finner Riksdagen vara lämplig. Därigenom synes nämligen såväl lockelsen för den enskilde att på en gång inköpa en mera afsevärd myckenhet brännvin bortfalla, som ock den konkurrens med den enskilda partihandeln eller med andra bolag, hvilken enstaka utskänkningsbolag lära hafva tillåtit sig, hart när omöjliggöras.

Riksdagen får alltså meddela, att Riksdagen, af ofvan anförda skäl, för sin del beslutit *dels* att till nuvarande 3 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 skall fogas ett ytterligare moment, så lydande:

Vid partiförsäljning till annan än den, som innehar rättighet till detaljhandel med brännvin, må egentligt brännvin icke utlämnas på kärl, innehållande mindre än 250 liter;

dels ock att 15 § af ifrågavarande förordning skall erhålla följande ändrade lydelse:

15 §.

1. Bolag, som i 12 och 14 §§ omförmäles, skall hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och handhafva detaljhandel med brännvin och må icke afse att bereda vare sig delägarne vinning utöfver årlig ränta med högst fem procent å de af delägarne tillskjutna kontanta medel eller kommun någon ekonomisk fördel utöfver den vinst, som enligt denna förordning kan tillkomma densamma.

2. *Vid utminuterung må bolag icke hålla mer än ett försäljningspris å en och samma varusort af brännvin, oafsedt om större eller mindre myckenhet försäljes.*

3. Bolag må icke inköpa fastighet eller inom redan förvärfvad fastighet vidtaga annan mera omfattande förändring än den, som påkallas af fastighetens underhåll eller rörelsens behöriga utöfvande, utan samtycke i Stockholm af stadsfullmäktige, i annan stad, som icke deltagar i landsting, af stadsfullmäktige och hushållningssällskapets förvaltningsutskott och i öfriga städer af stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga, hushållningssällskapets förvaltningsutskott och landstinget samt å landet af kommunalstämman, hushållningssällskapets förvaltningsutskott och landstinget.

Bolag må icke förhyra andra lägenheter än dem, hvilka äro behöfliga för den rörelse, som bolaget själf utöfvar; icke ingå hyres- eller andra affärsaftal med enskilda styrelseledamöter i bolaget, ej heller låta aflöningen vare sig till styrelsen eller till de hos bolaget anställda personer vara beroende på omsättningen af brännvin, vin eller maldrycker eller utgå med viss del af vinsten.

4. Bolags delägare skola vara minst nio, af hvilka åtminstone sex böra vara boende å den ort, där bolagets styrelse har sitt säte. Bolags styrelse skall bestå af fem ledamöter, af hvilka tre utses af delägarne i bolaget, en af landstinget samt en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott, dock att i stad, som icke deltager i landsting, stadsfullmäktige utse den ledamot, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses två styrelseledamöter af stadsfullmäktige. Därest å landet eller i stad, som deltager i landsting, nytt bolag bildas å tid, då landstinget icke är samladt, må ordföranden i landstinget äga att utse en person att under tiden, till dess styrelseledamot blifvit af näst sammanträdande landsting utsedd, vara ledamot i styrelsen.

För utöfvande af tillsyn öfver bolagets verksamhet skall Kungl. Maj:ts befallningshafvande utse ett ombud, hvilket å bolagsstämmor och vid styrelsens sammanträden äger att deltaga i öfverläggningar men icke i beslut. Ombudet skall af bolaget erhålla arfvode till belopp, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande bestämmes.

Af landsting, hushållningssällskaps förvaltningsutskott eller stadsfullmäktige utsedd styrelseledamot samt af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utsedt ombud må icke vara delägare i bolaget.

5. Bolags räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som utfärdas af kontroll- och justeringsstyrelsen.

6. Granskning af bolagets förvaltning och räkenskaper skall hvarje år i mars eller april månad å dag, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka två utses, i stad af stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga och å landsbygden af kommunalstämman, en af landstinget, en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott samt en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. I stad, som icke deltager i landsting, utse stadsfullmäktige jämväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af öfverståthållareämbetet. Revisorerna skola antingen ibland eller utom sig utse två personer att å deras vägnar deltaga i inventering af bolagets

tillgångar vid löpande försäljningsårets slut. Öfver revisionen afgifva revisorerna berättelse, hvilken, utom redogörelse för bolagets ekonomiska ställning och förvaltning samt hvad öfrigt revisorerna kunna finna skäl omnämna, skall innehålla dels yttrande, huruvida bolaget förvaltats i öfverensstämmelse med det i 1 mom. här ofvan angifna syfte, dels till- eller afstyrkande af ansvarsfrihet. Af revisionsberättelsen, vid hvilkens affattande de föreskrifter skola iakttagas, som meddelas af kontroll- och justeringsstyrelsen, skola, sedan bolagets styrelse lämnats tillfälle att förklara sig öfver i berättelsen möjligen gjorda anmärkningar, före maj månads utgång revisorerna öfversända exemplar till Kungl. Maj:ts befallningshafvande, landstinget, hushållningssällskapets förvaltningsutskott, stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan eller kommunalstämman samt kontroll- och justeringsstyrelsen; och skall inom samma tid revisionsberättelsen jämte af bolagets styrelse möjligen afgifven förklaring på bolagets bekostnad offentliggöras i någon af ortens tidningar. Bolagets styrelse må äfven till nämnda myndigheter insända sin förklaring.

Granskning af bolags förvaltning och räkenskaper må äfven när som helst företagas af chefen för kontroll- och justeringsstyrelsen eller af person, som nyssnämnda styrelse förordnat.

7. Revisorerna samt deras här ofvan nämnda ombud äga att af bolaget åtnjuta ersättning efter tredje klassen i gällande resereglemente. Enahanda ersättning utgår för resor till styrelsens sammanträden till styrelseledamot, som icke har sitt hemvist å den ort, där bolagets styrelse har sitt säte.

8. Om ansvarsfrihet för bolag besluta: i Stockholm stadsfullmäktige; i annan stad, som icke deltager i landsting, stadsfullmäktige och hushållningssällskapets förvaltningsutskott; i stad, som deltager i landsting, stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan, hushållningssällskapets förvaltningsutskott och landstinget; samt i landskommun kommunalstämman, hushållningssällskapets förvaltningsutskott och landstinget. Vägrar någon af dessa ansvarsfrihet, skola skälen därför uppgifvas och ärendet hänskjutas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken däri fatte beslut.

9. Bolag vare pliktigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kungl. Maj:ts befallningshafvande kan meddela, vare sig med anledning af vägrad ansvarsfrihet, gjord revisionsanmärkning eller framställning från kontroll- och justeringsstyrelsen, det af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ombudet eller någon af de i nästföregående mom.

nämnda myndigheter. Tredskas bolaget fullgöra sålunda gifna föreskrifter, äger Kungl. Maj:ts befälningshafvande förelägga lämpligt vite eller återkalla bolagets rättighet till detaljhandel med brännvin att upphöra med löpande försäljningsårs utgång.

Stockholm den 24 april 1909.

Med undersätlig vörndnad.
